S 286B/03-402/04 V Brně dne 29. ledna 2004

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže v rámci správního řízení S 286/03, zahájeného dne 31. prosince 2003 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost 3 SUISSES INTERNATIONAL, se sídlem Place de la Republique 4, Croix, Francouzská republika, ve správním řízení zastoupená Eliškou Barthelemy, advokátkou, se sídlem Petrská 12, Praha 1, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 odst. 1 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

r o z h o d l

o žádosti společnosti ZÁBOR, s.r.o., se sídlem Průmyslová 390, Černá za Bory, Pardubice II, IČ: 25629662, zastoupené Eliškou Barthelemy, advokátkou, se sídlem Petrská 12, Praha 1, o přiznání postavení účastníka řízení

takto:

Postavení účastníka správního řízení č.j. S 286/03 zahájeného dne 31. prosince 2003, na základě návrhu společnosti 3 SUISSES INTERNATIONAL, se sídlem Place de la Republique 4, Croix, Francouzská republika, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, se společnosti ZÁBOR, s.r.o., se sídlem Průmyslová 390, Černá za Bory, Pardubice II, IČ: 25629662,

p ř i z n á v á .

O d ů v o d n ě n í :

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zahájil na návrh společnosti 3 SUISSES INTERNATIONAL, se sídlem Place de la Republique 4, Croix, Francouzská republika (dále jen „3 SI“), správní řízení S 286/03 ve věci povolení spojení soutěžitelů. Společnost 3 SI navrhuje povolení spojení soutěžitelů, ke kterému má dojít ve smyslu § 12 odst. 3 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon o ochraně hospodářské soutěže“), na základě „Dohody o převodu akcií a obchodního podílu“ (dále jen „Dohoda“), uzavřené dne 26. prosince 2003 mezi společností 3 SI, jako nabyvatelem, a společností CAMIF, družstevní akciovou společností, se sídlem Trévins de Chauray, Niort, Francouzská republika (dále jen „CAMIF France“), jako převodcem, v jejímž důsledku společnost 3 SI nabude akcie představující 100% podíl na základním kapitálu společnosti MAGNET-CAMIF a.s., se sídlem Průmyslová 390, Pardubice, IČ: 48173096 (dále jen „MAGNET-CAMIF“), a 100% obchodní podíl ve společnosti ZÁBOR, s.r.o., se sídlem Průmyslová 390, Černá za Bory, Pardubice II, IČ: 25629662 (dále jen „ZÁBOR“ nebo „žadatel“).

Společnost ZÁBOR dne 31. prosince 2003, současně s podáním návrhu na povolení předmětného spojení soutěžitelů ze strany společnosti 3 SI, požádala o přiznání postavení účastníka správního řízení S 286/03 ve smyslu § 21 odst. 1 věty druhé zákona o ochraně hospodářské soutěže. Před vydáním rozhodnutí o přiznání postavení účastníka řízení Úřad umožnil společnosti ZÁBOR doplnění žádosti o přiznání postavení účastníka řízení o další informace, které by rozšířily podklad rozhodnutí a jejichž zohlednění by mohlo přispět k lepšímu posouzení předmětné žádosti, a to konkrétně dopisem ze dne 7. ledna 2004. Současně Úřad společnosti ZÁBOR sdělil, že při rozhodování o přiznání postavení účastníka řízení bude za podklad rozhodnutí považovat veškeré informace obsažené již v žádosti ze dne 31. prosince 2003, které byly obsaženy v návrhu na povolení předmětného spojení soutěžitelů.

Ze žádosti ze dne 31. prosince 2003 a jejího doplnění ze dne 12. ledna 2004 vyplývají následující skutečnosti. Společnost CAMIF France je v době před transakcí vlastníkem 100% obchodního podílu ve společnosti ZÁBOR. Dne 26. prosince 2003 společnost CAMIF France uzavřela se společností 3 SI Dohodu, podle níž mimo jiné převede na společnost 3 SI 100% obchodní podíl ve společnosti ZÁBOR. Společnost 3 SI je prostřednictvím jí kontrolovaných subjektů celosvětově činná mimo jiné v oblasti zásilkového prodeje textilního zboží, potřeb pro domácnost a pro volný čas, kosmetického a kancelářského zboží, a s tím souvisejících kancelářských služeb. Na území České republiky v době před transakcí nevyvíjí žádné aktivity. Společnost ZÁBOR v České republice spravuje a udržuje jí vlastněnou budovu a pronajímá nebytové prostory.

Společnost ZÁBOR na podporu své žádosti o přiznání účastenství ve správním řízení S 286/03 uvedla, že cit. „výsledkem řízení (pozn. o povolení předmětného spojení soutěžitelů) může být dotčena existence a případně i odvětvové zaměření společnosti ZÁBOR a její budoucí rozvoj.“

Z výše uvedeného je patrné, že společnost ZÁBOR je subjektem, u něhož má v důsledku posuzovaného spojení soutěžitelů dojít ke změně soutěžitele, jenž má možnost ve společnosti ZÁBOR vykonávat kontrolu ve smyslu zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Dle zákona o ochraně hospodářské soutěže je účastníkem správního řízení ten, o jehož právech a povinnostech vyplývajících z objektivního práva má být rozhodováno, případně jím může být subjekt, jehož práva a povinnosti mohou být rozhodnutím Úřadu podstatně dotčeny. Tuto situaci však lze uvažovat pouze v případech, kdy se řízení vede o jeho nárocích plynoucích z objektivního práva a nikoliv o subjektivních zájmech, které toto objektivní právo chrání.

Speciální úprava v § 21 odst. 1 věta první zákona o ochraně hospodářské soutěže definuje, na rozdíl od obecné úpravy v zákoně č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění (dále jen „správní řád“), účastníka řízení zužujícím způsobem. Dle výše uvedeného ustanovení je účastníkem řízení ten, o jehož právech a povinnostech stanovených tímto zákonem má být v řízení rozhodnuto. Účastníkem je tak v řízení o povolení spojení soutěžitelů především navrhovatel, definovaný v ustanovení § 15 zákona o ochraně hospodářské soutěže, neboť o jeho právech a povinnostech je v takovém řízení rozhodováno. Tato odchylka od správního řádu byla přijata zejména proto, že účelem zákona o ochraně hospodářské soutěže je ochrana soutěžního prostředí, resp. konkurence, jako ekonomického jevu, a nikoliv ochrana soutěžitelů, resp. jednotlivých účastníků trhu. Ti jsou před narušením soutěže chráněni nepřímo, a to rozhodnutími Úřadu, kterými se jiným soutěžitelům zabraňuje narušovat hospodářskou soutěž na trhu výrobků a služeb ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Jak již v předchozích případech rozhodnutí o přiznání postavení účastníka řízení[1] Úřad poukázal, použití fakultativního oprávnění rozšířit okruh účastníků správního řízení o povolení spojení soutěžitelů o osoby, které v souladu s § 21 odst. 1 větou druhou zákona o ochraně hospodářské soutěže prokáží, že jejich konkrétní práva a povinnosti, mohou být rozhodnutím Úřadu podstatně dotčeny, a které o přiznání tohoto postavení požádají, využije zvláště pro případ, kdy ochrana práv a povinností těchto osob by nemohla být zajištěna prostřednictvím zohlednění jejich námitek a připomínek ex officio v meritorním rozhodnutí. Úřad má nadále za to, že jedině z tohoto důvodu je tak podle ustanovení § 21 odst. 1 věta druhá zákona o ochraně hospodářské soutěže oprávněn, nikoliv však povinen, přiznat postavení účastníka řízení i dalším osobám, které o to požádají, tak, aby správní řízení směřovalo k naplnění účelu zákona o ochraně hospodářské soutěže a aby bylo vedeno s těmi, jejichž práva a povinnosti by rozhodnutím Úřadu mohly být skutečně podstatně dotčeny.

Důkazní břemeno, že tato práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím Úřadu podstatně dotčeny, je na žadateli o přiznání účastenství v řízení. Zákon o ochraně hospodářské soutěže, ani jiný právní předpis, přitom nestanoví, co se rozumí pojmem podstatné dotčení, a záleží tak na správním uvážení Úřadu, jaké okolnosti při rozhodování o přiznání postavení účastníka řízení vezme na zřetel. V souladu se zásadami správního řízení je Úřad vždy povinen zhodnotit všechny skutečnosti uváděné navrhovatelem jak jednotlivě, tak ve vzájemné souvislosti.

V prvním kroku se Úřad posuzoval otázku, zda, jakým způsobem a v jaké míře mohou být meritorním rozhodnutím ve věci povolení předmětného spojení soutěžitelů dotčena konkrétní práva a povinnosti společnosti ZÁBOR.

K tomu Úřad uvádí, že společnost ZÁBOR jako subjekt práva má ve vztahu oblasti úpravy zákona o ochraně hospodářské soutěže například právo svobodně se rozhodovat o své

[1] viz například rozhodnutí Úřadu č.j. S 145A/02, které nabylo právní moci dne 20.11.2002, č.j. S 145B/02, které nabylo právní moci dne 25.9.2002, č.j. S 145D/02, které nabylo právní moci dne 20.11.2002 a č.j. S 145E/02, které nabylo právní moci dne 25.9.2002

účasti na hospodářské soutěži, stejně jako například právo rozhodovat o tom, v jaké oblasti podnikání bude svou soutěžní činnost vyvíjet. Obě tato práva, stejně jako další myslitelná práva a povinnosti, jsou odvoditelná jednak a) z práva každé fyzické a právnické osoby, která se účastní hospodářské soutěže, na svobodné rozvíjení své soutěžní činnosti v zájmu dosažení hospodářského prospěchu svého subjektivního práva zakotveného v ustanovení § 41 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, v platném znění (dále též „obchodní zákoník“), jež má povahu proklamativního ustanovení stanovícího zásadu svobodné soutěže, jednak b) z veřejného subjektivního práva každého subjektu podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost ve smyslu čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Je tedy zřejmé, že tato posledně uvedená ustanovení obchodního zákoníku a Listiny základních práv a svobod zakotvují zásady a práva, jež jsou odlišné povahy, než jednotlivá dílčí práva a povinnosti, z nich vyplývající.

Všechna tato dílčí práva i povinnosti mohou příslušet jak (i) subjektům, nad nimiž má být v bezprostředním důsledku konkrétního spojení soutěžitelů, o němž je vedeno správní řízení, získána (například převodem obchodního či akciového podílu) možnost kontroly ve smyslu zákona o ochraně hospodářské soutěže, tak (ii) subjektům, kteří se například jako konkurenti, odběratelé nebo dodavatelé spojujících se soutěžitelů účastní hospodářské soutěže na stejném či souvisejícím relevantním trhu.

Mezi těmito dvěma výše uvedenými skupinami subjektů (tj. účastníků hospodářské soutěže) je však třeba z pohledu míry a závažnosti potenciálního dotčení jejich konkrétních práv a povinností vyplývajících z účasti na hospodářské soutěži rozlišovat.

Nabývaných subjektů se právní úkon zakládající spojení, o němž je následně vedeno Úřadem správní řízení, dotýká bezprostředním způsobem, a to tak, že dochází ke změně v jejich vlastnické struktuře. Změna vlastnické struktury v subjektu, který se účastní hospodářské soutěže na relevantních trzích, je však důsledkem výkonu vlastnického práva (ius disponendi) jiného subjektu, kterým je například majoritní akcionář či majoritní společník. Je tedy na svobodné vůli tohoto dosavadního vlastníka, jak s předmětem (v daném případě akciemi a obchodním podílem) svého vlastnického práva naloží. Ve prospěch subjektu, jehož akcie či obchodní podíl jsou takto převáděny, upravují právní předpisy odlišné od zákona o ochraně hospodářské soutěže (zejména obchodní zákoník) prostředky a instituty[2], které mohou přispět k ochraně převáděného subjektu před jednáním vlastníka jeho akcií či obchodního podílu. Tato problematika je však předmětem úpravy právního předpisu odlišného od zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Uskutečnění tohoto spojení, a tedy i rozhodnutí Úřadu o jeho povolení v souladu s § 12 a násl. zákona o ochraně hospodářské soutěže, však následně může ovlivnit další existenci nabývaného subjektu a s ním spjaté soutěžní chování tohoto subjektu. Například v případě „nepřátelského převzetí“ nelze vyloučit snahu nabyvatele o utlumení či dokonce ukončení činnosti nabývaného subjektu. Z tohoto pohledu by práva a povinnosti (ať už konkrétní, či obecná[3]) nabývaného subjektu mohla být podstatně dotčena. Z tohoto důvodu, ačkoli se v průběhu řízení o povolení spojení rozhoduje především o právech a povinnostech nabyvatele, musí být i nabývanému subjektu, v případě jeho žádosti, dána možnost být účastníkem správního řízení o povolení spojení soutěžitelů, a to při splnění podmínek § 21 odst. 1 větou druhou zákona o ochraně hospodářské soutěže.

---

[2] Jde například o ustanovení obchodního zákoníku upravující vztahy mezi ovládající a ovládanou osobou nebo o povinnost osob nacházejících se v postavení statutárního orgánu obchodní společnosti jednat s péčí řádného hospodáře

[3] viz § 41 obchodního zákoníku a čl. 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod

Naproti tomu u konkrétních práv a povinností, plynoucích z účasti na hospodářské soutěži subjektům, které působí například jako konkurenti, odběratelé nebo dodavatelé spojujících se soutěžitelů na stejném či souvisejícím relevantním trhu, se právní úkon, mající založit spojení soutěžitelů, o němž je vedeno konkrétní správní řízení, a rovněž tak následné rozhodnutí o povolení daného spojení soutěžitelů může dotknout pouze zprostředkovaně. Následně by pak v případě žádosti o přiznání postavení účastníka v takovém řízení o povolení spojení soutěžitelů podané tímto třetím subjektem muselo být zkoumáno splnění dalších podmínek pro přiznání účastenství, mimo jiné tedy i to, zda se jedná o podstatné dotčení jeho práv a povinností.

Tomu odpovídá i způsob a prostředky ochrany, které těmto třetím, od nabývaného subjektu odlišným, soutěžitelům, poskytuje zákon o ochraně hospodářské soutěže a správní řád. Ochrana práv těchto osob je v první řadě zajišťována takovými prostředky[4], jako jsou například institut podávání námitek, připomínek a stanovisek k předmětnému spojení soutěžitelů, institut nahlížení do spisu podle § 23 odst. 2 správního řádu, který umožňuje nahlédnutí do spisu i osobám, které nejsou účastníkem řízení, v případě prokázání důležitého právního zájmu, nebo svědeckou výpověď, umožňující třetím osobám uvést před správním orgánem veškeré informace, které jsou jim o věci známy. Teprve v situaci, kdy uplatnění těchto institutů, resp. zhodnocení a posouzení informací získaných Úřadem v důsledku uplatnění těchto institutů v rámci předmětného správního řízení o povolení spojení soutěžitelů, se ukáže nedostatečným k ochraně těchto třetích subjektů (neboť míru dotčení jejich práv a povinností vyplývajících z účasti na hospodářské soutěži bude moci Úřad posoudit jako podstatnou), lze u nich jako o krajním prostředku uvažovat, za splnění kritérií § 21 odst. 1 věta druhá zákona o ochraně hospodářské soutěže, o uplatnění institutu přiznání účastenství.

V této souvislosti je třeba přihlédnout rovněž ke skutečnosti, že primárním účelem zákona o ochraně hospodářské soutěže je ochrana soutěžního prostředí, resp. konkurence, jako ekonomického jevu, a nikoliv ochrana soutěžitelů, resp. jednotlivých účastníků trhu, jež jsou před narušením soutěže chráněni nepřímo, a to rozhodnutími Úřadu, kterými se jiným soutěžitelům zabraňuje narušovat hospodářskou soutěž na trhu výrobků a služeb ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Po zvážení všech okolností dospěl Úřad k závěru, že v případě žádosti společnosti ZÁBOR o přiznání postavení účastníka řízení vedeného pod č.j. S 286/03, jsou splněny podmínky definice účastníka řízení dle § 21 odst. 1 zákona o ochraně hospodářské soutěže, a to především z toho důvodu, že bylo prokázáno, že práva či povinnosti společnosti ZÁBOR, která vyplývají z její účasti na hospodářské soutěži, budou dotčena podstatným způsobem a nelze je chránit v daném případě jinak, než prostřednictvím přiznání postavení účastníka řízení č.j. S 286/03. S ohledem na uvedené důvody Úřad rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

[4] Některé z těchto institutů sloužících k ochraně uvedených třetích subjektů jsou sice zčásti shodné s prostředky ochrany nabývaných subjektů, avšak právě způsob a míra možného dotčení činí rozdíl v četnosti jejich v úvahu přicházejícího uplatnění u nabývaných subjektů, na straně jedné, a třetích subjektů, na straně druhé.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení (správní řád), v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Martin Vitula
pověřený řízením odboru fúzí

Právní moc: 17. 2. 2004

Rozhodnutí obdrží:
Eliška Barthelemy, advokátka
AK Vyskočil, Krošlák a spol.
Petrská 12
110 00 Praha 1